

PRILOGA 3
KARANTENSKI POSTOPKI, VKLJUČNO S PREIZKUŠANJEM MATERIALA, NAMENJENEGA
SPROSTITVI IZ KARANTENE

DEL A

**Karantenski postopki za določene rastline, rastlinske proizvode in nadzorovane predmete, uvrščene
na Seznamu III.A in III.B**

**Razdelek I: Rastline *Citrus L.*, *Fortunella Swingle*, *Poncirus Raf.* in njihovi križanci, razen plodov
in semen**

1. Rastlinski material se podvrže ustreznim postopkom terapije, kot so določeni v Tehničnih navodilih FAO/IPGRI, ki so dostopni pri upravi.

2. Rastlinski material se po postopkih terapije, izvedenih v skladu s prejšnjo točko, v celoti indeksira na škodljive organizme. Ves rastlinski material, vključno z rastlinami za indeksiranje, se shranjuje v odobrenih objektih v karantenskih razmerah, določenih v Prilogi 1. Rastlinski material, namenjen odobritvi za uradno sprostitev, se shranjuje v razmerah, ki omogočajo normalen ciklus vegetativne rasti. Na njem mora biti ob prihodu in pozneje ob ustreznih časih med postopkom indeksiranja opravljen vizualni pregled na znamenja in simptome škodljivih organizmov, vključno z vsemi zadevnimi škodljivimi organizmi s Seznamov I.A, I.B, II.A in II.B.

3. Za namene, določene v prejšnji točki, se rastlinski material indeksira na škodljive organizme (preizkusno in identifikacijsko) po naslednjih postopkih:

(a) Za preizkušanje se uporabljajo ustrezne laboratorijske metode in po potrebi indikatorske rastline, vključno s *Citrus sinensis* (L.) Osbeck, *C. aurantifolia* Christm. Swing, *C. medica* L., *C. reticulata* Blanco in *Sesamum* L., da se odkrijejo najmanj naslednji škodljivi organizmi:

- Citrus greening bacterium,
- Citrus variegated chlorosis,
- Citrus mosaic virus,
- Citrus tristeza virus (vsi izolati),
- Citrus vein enation woody gall,
- Leprosis,
- Naturally spreading psorosis,
- *Phoma tracheiphila* (Petri) Kanchaveli & Gikashvili,
- Satsuma dwarf virus,
- *Spiroplasma citri* Saglio *et al.*,
- Tatter leaf virus,
- Witches' broom (MLO),
- *Xanthomonas campestris* (vsi sevi, patogeni za *Citrus*).

(b) Za bolezni, kot so ožig in ožigu podobne bolezni, za katere ni kratkoročnih postopkov indeksiranja, mora biti na rastlinskem materialu ob prihodu opravljeno cepljenje poganjkov na podlago, vzgojeno v sterilni kulturi, kot je določeno v Tehničnih navodilih FAO/IPGRI, tako vzgojene rastline pa morajo biti izpostavljene postopku terapije po točki 1.

4. Rastlinski material, na katerem je bil opravljen vizualni pregled, omenjen v točki 2 tega razdelka, na katerem so bila opažena znamenja in simptomi škodljivih organizmov, se preišče, po potrebi tudi s testiranjem, da se v največji možni meri prepozna škodljive organizme, povzročitelje zaznanih znamenj in simptomov.

Razdelek II: Rastline *Cydonia* Mill., *Malus* Mill., *Prunus* L. in *Pyrus* L. ter njihovi križanci, *Fragaria* L., namenjeni sajenju, razen semen

1. Rastlinski material se podvrže ustreznim postopkom terapije, kot so določeni v Tehničnih navodilih FAO/IPGRI, ki so dostopna pri upravi.

2. Rastlinski material se po postopkih terapije, izvedenih v skladu s prejšnjo točko, v celoti indeksira na škodljive organizme. Ves rastlinski material, vključno z rastlinami za indeksiranje, se shranjuje v odobrenih objektih v karantenskih razmerah, določenih v Prilogi 1. Rastlinski material, namenjen odobritvi za uradno sprostitev, se shranjuje v razmerah, ki omogočajo normalen ciklus vegetativne rasti. Na njem mora biti ob prihodu in pozneje ob ustreznih časih med postopkom indeksiranja opravljen vizualni pregled na znamenja in simptome škodljivih organizmov, vključno z vsemi zadevnimi škodljivimi organizmi s Seznamov I.A, I.B, II.A in II.B.

3. Za namene, določene v prejšnji točki, se rastlinski material indeksira za škodljive organizme (preizkusno in identifikacijsko) po naslednjih postopkih:

- (a) Pri *Fragaria* L.

Ne glede na državo porekla rastlinskega materiala, se pri preizkušanju uporabijo ustrezne laboratorijske metode in po potrebi indikatorske rastline, vključno s *Fragaria vesca*, *F. virginiana* in *Chenopodium* spp., za odkritje najmanj naslednjih škodljivih organizmov:

- Arabis mosaic virus,
- Raspberry ringspot virus,
- Strawberry crinkle virus,
- Strawberry latent 'C' virus,
- Strawberry latent ringspot virus,
- Strawberry mild yellow edge virus,
- Strawberry vein banding virus,
- Strawberry witches' broom mycoplasma,
- Tomato black ring virus,
- Tomato ringspot virus,
- *Colletotrichum acutatum* Simmonds,
- *Phytophthora fragariae* Hickman var. *fragariae* Wilcox & Duncan,
- *Xanthomonas fragariae* Kennedy & King.

(b) Pri *Malus* Mill.:

Kadar rastlinski material izvira iz države, ki ni znana kot prosta katerega od naslednjih škodljivih organizmov:

- Apple proliferation mycoplasma;
- Cherry rasp leaf virus (ameriški sev);

se pri preizkusih uporabijo ustrezne laboratorijske metode in po potrebi indikatorske rastline za odkritje navedenih škodljivih organizmov.

Ne glede na državo porekla rastlinskega materiala se pri preizkusih uporabijo ustrezne laboratorijske metode in po potrebi indikatorske rastline za odkritje najmanj naslednjih škodljivih organizmov:

- Tobacco ringspot virus,
- Tomato ringspot virus,
- *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.

(c) Pri *Prunus* L., kot ustreza za vsako vrsto *Prunus*:

Kadar rastlinski material izvira iz države, ki ni znana kot prosta katerega od naslednjih škodljivih organizmov:

- Apricot chlorotic leafroll mycoplasma;
- Cherry rasp leaf virus (ameriški sev);
- *Pseudomonas syringae* pv. *persicae* (Prunier et al.) Young et al.;

se pri preizkusih uporabijo ustrezne laboratorijske metode in po potrebi indikatorske rastline za odkritje navedenih škodljivih organizmov.

Ne glede na državo porekla rastlinskega materiala se pri preizkusih uporabijo ustrezne laboratorijske metode in po potrebi indikatorske rastline za odkritje najmanj naslednjih škodljivih organizmov:

- Little cherry pathogen (neevropski izolati),
- Peach mosaic virus (ameriški sev),
- Peach phony rickettsia,
- Peach rosette mosaic virus,
- Peach rosette mycoplasma,
- Peach X-disease mycoplasma,
- Plum line pattern virus (ameriški sev),
- Plum pox virus,
- Tomato ringspot virus,
- *Xanthomonas campestris* pv. *pruni* (Smith) Dye.

(d) Pri *Cydonia* Mill. in *Pyrus* L. se, ne glede na državo porekla rastlinskega materiala, pri preizkusih uporabijo ustrezne laboratorijske metode in po potrebi indikatorske rastline za odkritje najmanj naslednjih škodljivih organizmov:

- *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.,
- Pear decline mycoplasma.

4. Rastlinski material, na katerem je bil opravljen vizualni pregled, omenjen v točki 2 tega razdelka, na katerem so bila opažena znamenja in simptomi škodljivih organizmov, se preišče, po potrebi tudi s testiranjem, da se v največji možni meri prepozna škodljive organizme, povzročitelje zaznanih znamenj in simptomov.

Razdelek III: Rastline *Vitis* L., razen plodov

1. Rastlinski material se podvrže ustreznim postopkom terapije, kot so določeni v Tehničnih navodilih FAO/IPGRI, ki so dostopna pri upravi.

2. Rastlinski material se po postopkih terapije, izvedenih v skladu s prejšnjo točko, v celoti indeksira na škodljive organizme. Ves rastlinski material, vključno z rastlinami za indeksiranje, se shranjuje v odobrenih objektih v karantenskih razmerah, določenih v Prilogi 1. Rastlinski material, namenjen odobritvi za uradno

sprostitev, se shranjuje v razmerah, ki omogočajo normalen cikel vegetativne rasti. Na njem mora biti ob prihodu in pozneje ob ustreznih časih med postopkom indeksiranja opravljen vizualni pregled na znamenja in simptome škodljivih organizmov, vključno z *Daktulosphaira vitifoliae* (Fitch) in vsemi drugimi zadevnimi škodljivimi organizmi s Seznamov I.A, I.B, II.A in II.B.

3. Za namene, določene v prejšnji točki, se rastlinski material indeksira za škodljive organizme (preizkusno in identifikacijsko) po naslednjih postopkih:

Kadar rastlinski material izvira iz države, ki ni znana kot prosta naslednjih škodljivih organizmov:

- Ajinashika bolezen,
- se preizkušanje opravi po ustrezni laboratorijski metodi. Če so rezultati negativni, se rastlinski material indeksira na sorti vinske trte Koshu in shrani za opazovanje najmanj dva cikla vegetacije;

- Grapevine stunt virus,

- se preizkušanje opravi s primernimi indikatorskimi rastlinami, skupaj s trtno sorto Campbell early, opazovanje pa poteka eno leto;

- Summer mottle,

- se preizkušanje opravi s primernimi indikatorskimi rastlinami, skupaj s sortami vinske trte Sideritis, Cabernet franc in Mission.

Ne glede na državo porekla rastlinskega materiala se pri preizkusih uporabijo ustrezne laboratorijske metode in po potrebi indikatorske rastline za odkritje najmanj naslednjih škodljivih organizmov:

- Blueberry leaf mottle virus,

- Grapevine flavesence dorée MLO in druge trsne rumenice,

- Peach rosette mosaic virus,

- Tobacco ringspot virus,

- Tomato ringspot virus (sev 'rumenenja žil' in drugi sevi),

- *Xylella fastidiosa* (Well & Raju),

- *Xylophilus ampelinus* (Panagopoulos) Willems *et al.*

4. Rastlinski material, na katerem je bil opravljen vizualni pregled, omenjen v točki 2 tega razdelka, na katerem so bila opažena znamenja in simptomi škodljivih organizmov, se preišče, po potrebi tudi s testiranjem, da se v največji možni meri prepozna škodljive organizme, povzročitelje zaznanih znamenj in simptomov.

Razdelek IV: Rastline, ki oblikujejo stolone ali gomolje vrste *Solanum* L. ali njihovih križancev, namenjenih za saditev

1. Rastlinski material se podvrže ustreznim postopkom terapije, kot so določeni v Tehničnih navodilih FAO/IPGRI, ki so dostopna pri upravi.

2. Rastlinski material se po postopkih terapije, izvedenih v skladu s prejšnjo točko, v celoti indeksira na škodljive organizme. Ves rastlinski material, vključno z rastlinami za indeksiranje, se shranjuje v odobrenih objektih v karantenskih razmerah, določenih v Prilogi 1. Rastlinski material, namenjen odobritvi za uradno sprostitev, se shranjuje v razmerah, ki omogočajo normalen cikel vegetativne rasti. Na njem mora biti ob prihodu in pozneje ob ustreznih časih med postopkom indeksiranja opravljen vizualni pregled na znamenja in simptome škodljivih organizmov, vključno z vsemi zadevnimi škodljivimi organizmi s Seznamov I.A, I.B, II.A in II.B ter Potato yellow vein disease.

3. Postopke indeksiranja, omenjene v prejšnji točki, je treba opravljati po tehničnih določilih, določenih v točki 5 tega razdelka, zato da bi odkrili vsaj naslednje škodljive organizme:

(a) Bakterije:

- *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis *et al.* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis *et al.*,

- *Ralstonia solanacearum* Smith/Yabuuchi *et al.*

(b) Virusi in njim podobni organizmi:

- Andean potato latent virus,

- Potato black ringspot virus,

- Potato spindle tuber viroid,

- Potato yellowing alfamovirus,

- Potato virus T,

- Andean potato mottle virus,

- navadni krompirjevi virusi A, M, S, V, X in Y (tudi Yo, Yn, Yc) in Potato leaf roll virus.

Pri pravem krompirjevem semenu v botaničnem smislu postopke indeksiranja opravijo zato, da bi odkrili vsaj viruse in njim podobne organizme, našteje pod prvimi petimi alineami prejšnjega odstavka.

4. Rastlinski material, na katerem je bil opravljen vizualni pregled, omenjen v točki 2 tega razdelka, na katerem so bila opažena znamenja in simptomi škodljivih organizmov, se preišče, po potrebi tudi s testiranjem, da se v največji možni meri prepozna škodljive organizme, povzročitelje zaznanih znamenj in simptomov.

5. Tehnična določila, omenjena v točki 3 tega razdelka, so naslednja:

(a) Bakterije

– pri gomoljih se testira popek (hilum) vsakega gomolja. Standardna velikost vzorcev je 200 gomoljev. Če je potrebno, se postopek opravi tudi na vzorcih z manj kot 200 gomolji;

– pri mladih rastlinah in potaknjencih, vključno z mikro-rastlinami, se v vsaki enoti rastlinskega materiala testira spodnje dele stebela, če je treba, pa tudi korenine;

– pri testiranju kalichev ali stebelnih baz (delov stebela) za vrste, ki ne oblikujejo gomoljev, je priporočljiv en normalen ciklus vegetativne rasti po testiranju, omenjenem v točkah 1 in 2 tega razdelka;

– za material, omenjen v prvi alineji tega odstavka, je testna metoda za *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis *et al.* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann *et al.* Kotthoff) Davis *et al.* metoda, določena s predpisom, ki ureja ukrepe za preprečevanje širjenja in zatiranje krompirjeve obročkaste gnilobe. To metodo je mogoče uporabiti tudi pri materialu, omenjenem v drugi alineji tega odstavka;

– za material, omenjen v prvi alineji tega odstavka, je testna metoda za *Ralstonia solanacearum* Smith/Yabuuchi *et al.* začasna testna shema, določena v Aneksu Odločbe Evropske komisije, ki nadomešča postopek karantene št. 26 za *Ralstonia solanacearum* Smith/Yabuuchi *et al.*, kot jo določa Evropska in Mediteranska organizacija za varstvo rastlin (EPPO). To metodo je mogoče uporabiti tudi pri materialu, omenjenem v drugi alineji tega odstavka.

(b) Virusi in virusom podobni organizmi, razen Potato spindle tuber viroid

– minimalno testiranje rastlinskega materiala (gomolji, mlade rastline, potaknjenci, skupaj z mikro-rastlinami) obsega serološki test, opravljen ob času cvetenja ali blizu le-tega, za vsak škodljiv organizem, ki je na posebnem seznamu, razen za Potato spindle tuber viroid. Sledi mu biološki test materiala z negativnimi rezultati pri serološkem testu. Pri virusu zvijanja krompirjevih listov se opravi dva serološka testa;

– minimalno testiranje pravih semen v botaničnem smislu se opravi v obliki serološkega testa ali pa biološkega testa, kadar serološki test ni mogoč. Zelo priporočljivo je ponovno testiranje deleža negativnih vzorcev in mejnih rezultatov z drugo metodo;

– serološka in biološka testiranja, omenjena v prejšnjih dveh alinejah, se opravi na rastlinah, zraslih v rastlinjaku in vzorčenih vsaj na dveh delih vsakega stebela, skupaj z mladim polno razprostrtim lističem na vrhu vsakega stebela in starejšim lističem s sredine stebela; zaradi možne nesistemske okužbe se vzorči vsako steblo. Pri serološkem testiranju se lističev z različnih rastlin ne sme združevati, razen takrat, ko je za metodo uporabe potrjena stopnja združevanja; lističe z vsakega stebela pa je možno združevati, z namenom pridobitve vzorca z vsake rastline. Pri biološkem testiranju se lahko združuje vzorce z največ petih rastlin pri čemer se cepi najmanj dve indikatorski rastlini;

– primerne indikatorske rastline, uporabljane za biološko testiranje, omenjeno v prvih dveh alinejah tega odstavka, so tiste, ki so na seznamu Evropske in Mediteranske organizacije za varstvo rastlin (EPPO), ali druge uradno potrjene indikatorske rastline, ki dokazano odkrijejo viruse;

– iz karantene se sprostijo le tisti material, ki je bil neposredno testiran. Kjer je bilo opravljeno indeksiranje očes, se lahko sprostijo le poganjke testiranih očes. Gomolja ni dovoljeno sprostiti zaradi možnih težav z nesistemske okužbo.

(c) Potato spindle tuber viroid

– pri vsem materialu se testira v rastlinjaku gojene rastline, in to takoj, ko se dodobra primejo, vendar pred cvetenjem in nastajanjem cvetnega prahu. V primeru gomoljevih kalichev, rastlin *in vitro* ali majhnih sadik se testiranje upošteva le kot predhodni test;

– vzorce je treba jemati s polno razprostrtega lističa na vrhu vsakega rastlinskega stebela;

– ves material za testiranje je treba gojiti pri temperaturah, ki niso nižje od 18 °C (najbolje pa je, če so višje od 20 °C) in ob vsaj 16 ur trajajoči dnevni svetlobi;

– testiranje poteka z radioaktivno ali neradioaktivno označenimi cDNA ali RNA-sondami, s povratno R-PAGE (z barvanjem s srebrom) ali RT-PCR;

– najvišja stopnja združevanja za sonde in povratno R-PAGE je pet. Uporabo te ali višjih stopenj združevanja je potrebno potrditi.

DEL B

Karantenski postopki za nekatere rastline, rastlinske proizvode in nadzorovane predmete, uvrščene na Seznime II.A, II.B, IV.A in IV.B

1. Uradni karantenski postopki morajo zajemati tudi ustrezen nadzor ali preizkušanje za škodljive organizme, uvrščene na Seznime I.A, I.B, II.A in II.B, in se opravijo glede na posebne fitosanitarne zahteve, določene v Seznamih IV.A in IV.B za specifične škodljive organizme. Za namene teh posebnih fitosanitarnih zahtev se za karantenske postopke uporabljajo tiste metode, ki so določene v Seznamih IV.A in IV.B, ali drugi enakovredni uradno odobreni postopki.

2. Rastline, rastlinski proizvodi in nadzorovani predmeti morajo biti po določbah prejšnjega odstavka prosti škodljivih organizmov, navedenih v Seznamih I.A, I.B, II.A, II.B, IV.A in IV.B.